

NŠAL 477

JOSIP DOSTAL

(1872–1954)

(1 šk., 0,1 t.m.)

Historiat ustvarjalca

Josip Dostal je bil rojen 2. 9. 1872 v Ljubljani. Po dokončanem študiju teologije in mašniškem posvečenju 1895 v Ljubljani je najprej kot kaplan služboval v Višnji Gori in v Trnovem v Ljubljani, od 1899 do 1918 je bil škofovski tajnik, nato pa ravnatelj škofovske pisarne.

Med študijem teologije se je začel ukvarjati z umetnostno zgodovino. Njegov učitelj je bil umetnostni zgodovinar in duhovnik Janez Flis. Študije je kasneje nadaljeval, potoval je po Italiji (1900) in po orientu (1910). Dobro je poznal domače umetnostne spomenike, saj je kot škofijski tajnik dvakrat prehodil ljubljansko škofijo. Od 1903 je bil v odboru Društva za krščansko umetnost in kot tajnik 1907 in 1913 uredil društveno glasilo *Izvestja*. V letih 1913-1919 je predaval krščansko arheologijo in umetnostno zgodovino na bogoslovnem učilišču, od 1921 do 1936 pa na Teološki fakulteti v Ljubljani. V mnogih revijah je objavljala umetnostnozgodovinske članke in teoretične študije, izdelal je načrt za cerkev sv. Križa na Žalah v Ljubljani in načrt za poslikavo cerkve v Šmartnem pri Litiji. Umrl je 29. 9. 1954 v Ljubljani.¹

Historiat fonda

Zapuščino Josipa Dostala je pod mentorstvo Blaža Otrina v prvi polovici aprila 2012 uredila in popisala Marija Metlika.

V fondu, ki obsega eno arhivsko škatlo, so osebni dokumenti Josipa Dostala ter dokumenti v zvezi z njegovim službovanjem, korespondenca in nekaj fotografij, večino pa predstavljajo umetnostnozgodovinski zapiski – predvsem rokopisi o zgodovini umetnosti. Pretežni del teh zapiskov se po vsej verjetnosti nanaša na njegova predavanja.

Ob priliki popisa so bile iz fonda izločene fotografije in razglednice in sicer v zbirko fotografij NŠAL.

Ljubljana, dne 18. 4. 2012, Marija Metlika.

POPIS GRADIVA

šk. 1.

Osebni dokumenti

- Rojstni in krstni list, izpiska iz let 1883 in 1927
- Potrdilo za šolsko leto 1879/80
- Gimnazijsko spričevalo z dne 14. 2. 1891
- Maturitetno spričevalo z dne 15. 7. 1891, overovljen prepis z dne 25. 10. 1924 in overovljen prevod z dne 13. 10. 1927
- 7 potrdil o opravljenih semestralnih izpitih od 1892 do 1895
- 7 overjenih prepisov z dne 25. 10. 1924
- 7 overjenih prevodov 1 z dne 3. 10. 1927
- Dispensa za ordinacijo z dne 15. 7. 1895.
- Potrdilo ljubljanske škofije z dne 25. 7. 1895 o mašniškem posvečenju
- Domovinski list z dne 1.10. 1927.
- Nравstveno spričevalo z dne 7. 10. 1927.
- Uradno zdravniško spričevalo z dne 12. 10. 1927.
- Potrdilo o članstvu v Mednarodnem geografskem društvu z dne 21. 11. 1935.
- Listina papeškega državnega tajništva v Vatikanu o imenovanju Josipa Dostala za tajnega komornika papeža Pija XII. z dne 5. 2. 1940
- Spremni dopis Škofijskega ordinariata Ljubljana v zvezi s tem imenovanjem z dne 13. 2. 1940

¹ Dostal Josip, *Slovenski biografski leksikon*, Ljubljana 1925-1932, str. 145.

Dostal, Josip, *Enciklopedija Slovenije*, II., Ljubljana 1988, str. 314.

- Potrdilo Jugoslovanske radikalne zajednice o plačani članarini 1. 7. 1940
- Dve Dostalovi vizitki

Dekreti - imenovanja

- Dekret s spremnim dopisom o namestitvi za kaplana v Višnji Gori 1895; overjen prepis 1924, overjen prevod 1927
- Dekret o imenovanju za župnega upravitelja v Višnji Gori 1898; overjen prepis 1924
- Dekret o namestitvi za kaplana v Trnovem v Ljubljani 1898; overjen prepis 1924, overjen prevod 1927
- Dekret o imenovanju za kaplana in tajnika knezoškofijske pisarne 1899; overjen prepis 1924
- Imenovanje za duhovnega svetnika Ljubljanske škofije 1917
- Imenovanje za ravnatelja škofijske pisarne in konzistorialnega svetnika 1918; overjen prepis 1924
- Imenovanje za honorarnega predavatelja cerkvene umetnosti na Teološki fakulteti 1927
- Imenovanje za honorarnega predavatelja cerkvene umetnosti na Teološki fakulteti 1934
- Odobritev univerzitetnega senata za izbor Josipa Dostala 1934
- Dopis dekanata Teološke fakultete v Ljubljani 1936 – odgovor na njegovo odpoved

Uslužbenki list, odločbe

- Dopis deželne vlade za Kranjsko z dne 19.4.1895
- Uslužbenki list 1.6.1928 s fotografijo Josipa Dostala
- Poročilo o oceni njegovega dela 1929
- Ocenjevanje – 3 izpiski 1930 – 1931
- 6 odločb Pravosodnega ministrstva – ocenjevanje dela od 1933 do 1938
- Uradno potrdilo Mestnega magistrata Ljubljana o vojaških obveznostih, 1927
- Potrdilo Ministrstva o povišanju plače 1927; overjen prepis 1954
- Odločba o višini pokojnine 1935 (v cirilici), prepis v latinici; overjen prepis 1938, overjen prepis 1954
- Sodba državnega sveta 1937 o zavrnitvi tožbe, s spremnim dopisom 1938
- Odločba o določitvi osebne pokojnine 1946
- Dostalov dopis na Zavod za socialno zavarovanje 1954 – 2 kopiji in rokopis

Korespondenca

- Frančišek Borgia Sedej, goriški nadškof : 1. 3. 1928, 16 .3. 1928, 27 .3. 1928 (3)
- Anton Bonaventura Jeglič, škof: 17. 6. 1935
- Anton Vovk, škof : 18. 3. 1954, 6. 4. 1954 (2)
- Anton Breznik: 17. 7. 1934
- Alfonz Levičnik: 18. 3. 1954
- Franc Lukman: 18. 3. 1954
- Alojzij Stroj: 18. 3. 1954
- Jože Plečnik: za Veliko noč 1951, za Božič 1951, za god 1952, velikonočno voščilo (brez datuma); skupaj: 4
- Matija Jama: 18. 7. 1940
- Francet Stelè: 21. 1. 1950
- Dopis Karl Freckmann, Kreisbauart, Arnsberg: 26. 1. 1933 in rokopis (prepis?) članka »*Lehrreiche Ergebnisse letzten Kirchenwettbewerbe*« (izšel v Fuldaer Zeitung 15. 4. 1932)

- Dopis National Geographic Society Washington, 17. 9. 1940
- 6 razgledic (med njimi Srednji vrh, Pula, Maria Wörth in reprodukcija Jana Matejka)
- 4 krajša pisma oz. voščila

Razno

- Blokec s skicami, opisi nekaterih cerkva sedanje domžalske in zagorske dekanije, vremske župnije in nekdanje slavenske župnije, latinskimi pregovori in drugimi zapiski
- Osnutek za tri vratca obhajilnih miz
- Osnutek odgovorov Josipa Dostala za biografski list – rokopis

Umetnostnozgodovinski zapiski

- **Zapiski o cerkveni arhitekturi** - tipkopisi: razni izpiski, prepisi, prevodi iz literature iz let 1931 in 1932
- **Rokopisi v slovenščini, nemščini, latinščini in grščini, na listih formata A5 in prepognjenih listih A4:**
 - umetnost v Grčiji, Etruriji, Rimu, Egiptu in na Orientu, bizantinska umetnost
 - pisave
 - zapiski o Tridentinskem koncilu, citati iz sv. pisma ... - v latinščini
 - zapiski – predmet *Nauk o krščanski umetnosti*, simbolika, estetika, lepota; vrste umetnosti, kiparstvo, arhitektura, slikarstvo, krščanska arheologija,
 - motivi v umetnosti od 1. do 4. st. in kratki opisi umetnin
 - gotika, renesansa, barok, rokoko, kratki opisi umetnosti po obdobjih, knjižno slikarstvo
 - slike v katakombah, biblični prizori, grobni napisi
 - umetnostnozgodovinski pojmi (bazilika, slavolok, amfiteater...)
 - liturgični predmeti in ostali cerkveni predmeti: ciborij, oltar, tabernakelj, paramenti, relikviarij, liturgične posode, liturgične obleke, križ, luč, škofov stol, vezava knjig
 - Križev pot, jaslice
 - pomen umetnosti v religiji, zapiski v nemščini
 - freske, mozaik, miniature
 - simboli
 - izpiski, citati, pojmi, kratki sezname umetnostnozgodovinskih spomenikov in umetnin, kratki zapiski o umetnikih, psalmi, razni podatki...
 - razno: različni kratki zapiski

Sorodniki: oče Franc Dostal, mati Marija Dostal, rojena Plank in sestra Marija Dostal

- Kopiji izpiskov iz matičnih knjig za njegove starše
- Rojstni in krstni list matere – izpisek iz registra pri sv. Petru v Ljubljani z dne 15. 6. 1871
- Poročni list z dne 15. 12. 1871
- Rojstni list sestre – izpisek iz registra stolne župnije Sv. Nikolaja v Ljubljani z dne 14. 9. 1891 (pripis s svinčnikom: umrla 3. 10. 1933)
- Podobica v spomin 1. sv. obhajila 18. 5. 1887
- Šolska spričevala 1887/88, 1888/89, 1889/90 in 1890/91
- Spričevalo – izpustnica z dne 13. 7. 1892
- Spričevalo z dne 1. 7. 1893
- Priporočilo z dne 3. 12. 1894

- Potrdilo o prostovoljnem delu iz leta 1905
- Dopis z dne 28. 9. 1905

Razglednice in fotografije (v zbirki NŠAL 107, Zbirka fotografij, šk. 125)

- Razglednica Heiligenbluta (prazna)
- Album s 14 umetniškimi reprodukcijami, 5 razglednicami (med njimi ljubljanski Mestni trg in cerkev Sv. Duha, Bohinj) in moški portret (izrezan iz časopisa)
- 3 fotografije Josipa Dostala
- 2 fotografiji Franca Saleškega Finžgarja
- 1 fotografija F.S. Finžgar in Josip Dostal
- 3 fotografije prečastite M. Annunciate
- 19 fotografij – ni podatkov
- 1 negativ (violinist)

Opomba: Fotografija škofa Gnidovca na mrtvaškem odru se že nahaja v fotografski zbirki NŠAL.